

Rigsdagstidende.

1854. Forhandlingerne paa Landstinget. № 63.

Femte Session.

47de Møde.

Onsdagen den 11te Januar.

(Fortf.)

Bardenfleth: Jeg har været nødsaget til at udbede mig Ordet i Anledning af en Bemærkning, som blev fremsat af den ærede 5te Landstingsmand for 6te Kreds (Holberg), idet han paaberaabte sig en Clausul i en i 1849 udfærdiget Bevilling som en Grund, hvorfor Almeenheden med Billighed kunde vente sig en Evangslov om Fæstes Overgang til Selveiendom. Da jeg i den Tid havde den Ære at forestaae det Ministerium, fra hvilket denne Bevilling er udgaaet, saa troer jeg dog at maatte med et Par Ord berøre, hvorledes den Slutning, som den ærede Landstingsmand drog fra hiin Bevilling, er aldeles ubesøjet. Det staaer netop i Classe med den Maade, hvorpaa en Udtalelse fra Regjeringen i November 1848 er bleven forstaaet; men fordi der engang er skeet en Udtalelse fra en Regjering, hvis Medlemmer for længe siden have ophørt at være Medlemmer af Regjeringen, derfor troer jeg dog ikke, at man kan antage, at Almeenheden skulde være besøjet til at vente denne Udtalelse fuldstændigt realiseret af den efterfølgende Regjering (Holberg: Det har jeg slet ikke sagt); men her i dette Tilfælde ere ganske andre Omstændigheder endnu tilstede, som gjøre hiin Slutning endnu mere ubesøjet. Det fremgaaer nemlig af hele denne Bevillings Motiver, som fuldstændigt er optagen i Departementstidenden for det omhandlede Aar, at der verserede dengang en Meningsforskjel mellem Indenrigsministeriet og Justitsministeriet; Justitsministeriet ansaae det ønskeligt og hensigtsmæssigt at fremme denne Sag ad Bevillingsveien, medens derimod In-

denrigsministeriet troede — og jeg maa bemærke, at det var den samme Indenrigsminister, fra hvem hiin Udtalelse skee, som jeg før berørte — at det var bedre at oppebie Resultatet af de Forhandlinger, der fandt Sted om en almindelig Lov om Fæstes Overgang til Selveiendom. Det fremgaaer altsaa deraf aabenbart, at netop det Ministerium, fra hvilket hiin Beslutning udgik, var af den Mening, at man ikke burde oppebie den Lov, og altsaa, at der i Bevillingen aldeles ikke fra dette Ministeriums Standpunct kunde skee nogen Udtalelse om hiin Lov; men dertil kommer endnu, at det aldeles ikke staaer i hiin Bevilling, at det var en almindelig Evangslov, der skulde udfomme. Det er bekjendt, at den Maade, hvorpaa den Mand, som i hiin Tid beklædte Indenrigsministeriet, tænkte paa at faae Selveiendom indført paa Fæstegodsset, aldeles ikke var nogen Evangslovsfremgangsmaade, som der senere har været paapeget; det var en ganske anden Maade, hvorpaa Gaardene i Fæstledigheds-Tilfælde skulde gaae over til Selveiendom, og der tænktes ikke paa at tvinge Bestidderne af Godsset til at sælge det til de nuværende Fæstere. Det var altsaa ikke en saadan Evangslov, som der nu tales om, og som der nu har været forhandlet i dette Thing, som der dengang taltes om, og efter den ærede Landstingsmands Udtalelse skulde man troe, at det var ligesom en saadan Evangslov, som der tilsigtedes. Det var altsaa aldeles ikke en Evangslov i den Forstand, hvori der nu tales om den; der taltes blot om en almindelig Lov for hele Riget om Fæstegodssets Overgang til Selveiendom. Dette kunde nu skee paa mange forskellige Maader, det behøvede aldeles ikke at være nogen Evangslov; men ialtfald var det temmeligt naturligt, at den Minister, fra hvil-